

TÌNH HÌNH CHĂN NUÔI VÀ ĐẶC ĐIỂM GÀ H'MÔNG TẠI CÁC HUYỆN VÙNG CAO NÚI ĐÁ TỈNH HÀ GIANG

Trần Thanh Vân, Nguyễn Thị Thuý My, Nguyễn Văn Sinh

TÓM TẮT:

Người H'mông sống bằng nghề làm nương rẫy, cây lương thực chính là ngô một vụ và một vài loại cây họ đậu, rau màu khác. Người H'Mông chủ yếu nuôi 3 loại vật nuôi chính: Bò, lợn và gà, trong đó con gà được thể hiện sức sống, sức sinh sôi của đồng bào H'Mông, khi khánh thành gia thất hay đến nơi ở mới phải có đàn gà làm giống. Trong các dịp ma chay, lễ tết, cưới xin hoặc các hoạt động tín ngưỡng, làng bản người H'Mông không thể thiếu tiếng gà gáy. Thịt gà là thức ăn bắt buộc khi phụ nữ sinh nở trong tháng đầu. Do cách sống riêng biệt của đồng bào nên gà ít bị bệnh dịch. Về mặt chọn giống người H'Mông nhận thức ý nghĩa của con trống đối với đàn là trống chuồng (đầu đàn) nên họ thường chọn con trống có tầm vóc to lớn, tiếng gáy vang nhất để làm giống, những trống khác được hiến vào lúc 5 - 6 tháng tuổi khi bắt đầu gáy, màu sắc lông không được chú trọng chọn giữ nên có nhiều màu. Cho đến nay những thông tin tình hình nghiên cứu về giống gà Mèo tại các hộ nông dân của vùng cao núi đá tỉnh Hà Giang còn rất hạn chế, chưa được đầy đủ.

Kết quả điều tra cho thấy: Gà H'Mông chiếm tỷ lệ khá cao 13 – 24% trong cơ cấu đàn gà tại các huyện vùng cao núi đá tỉnh Hà Giang. Huyện Đồng Văn có tỷ lệ cao nhất và thấp nhất tại huyện Quản Bạ, vùng núi cao nuôi nhiều hơn vùng núi thấp. Xã Lũng Táo thuộc huyện Đồng Văn có số hộ chăn nuôi gà H'Mông nhiều nhất chiếm 90% trong tổng số hộ điều tra. Số lượng gà H'Mông nuôi trong một hộ cao nhất là 50 con/ hộ, trung bình từ 4,04 – 10,27 con/ hộ. Gà H'Mông tại Hà Giang có màu sắc lông đa dạng, trong đó màu lông xám chiếm tỷ lệ cao nhất 34,1% tiếp đến là màu đen 16,6%, ít nhất là màu vàng rơm 3,4%. Khối lượng cơ thể lúc 12 tuần tuổi đạt 942,96 g và lúc 24 tuần tuổi đạt 1820,92 g ở gà trống và 1400 g ở gà mái.